

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

**НЕРУБАЙСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС
«ШКОЛА-ГІМНАЗІЯ»**

**МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В
СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Одеса – 2022

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою
Державного закладу
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО»
Протокол № 9 від 25 лютого 2022 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Олексій Анатолійович Листопад

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Одеського національного університету імені І.І. Мечникова Ірина Петрівна Анненкова

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О. Я. Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 190 с.

© Кафедра педагогіки
Університету Ушинського, 2022
© ЗЗСО І-ІІІ ступенів Нерубайський НВК «школа-гімназія»
Нерубайської сільської ради, 2022

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНТЕГРОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

О.П.Ноздра,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Г.Прокопенко,

здобувач вищої освіти факультету іноземних мов

ДЗ «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

Анотація: *Інтеграція сучасних (в даному випадку інформаційних і комунікативних) і традиційних технологій в освітньому процесі створює нові прийоми, методи та форми навчання, одна з яких – дистанційна. Вона відповідає основному особистісно-орієнтованому підходу до навчання у сучасній освіті.*

Ключові слова: *інтеграція, сучасні технології у навчанні, програма eTwinning.*

Інтеграція навчальних програм у сучасному освітньому процесі - одна з концепцій, що обговорюється протягом багатьох років. Концепція «інтеграції» включає в себе ідею єдності між формами знання та відповідних дисциплін[1].

Результати досліджень показують, що інтегрована навчальна програма підвищує інтелектуальну допитливість учнів, заохочує до навчання та покращує навички у вирішенні різних життєвих ситуаціях.

В ході навчання учні отримують навички самостійної роботи з інтерактивними лекціями, додатковою літературою, інтернет-джерелами, таким чином, вони ще й розвивають вміння самодіагностики.

Науковці(Безух К.,Киселева Н.) розглядають різноманітні форми організації навчального процесу:

1. Теле-лекція і медіа-лекція (аудіо-, відео-, слайд-презентація, текстова з гіперпосиланнями на медіа-об'єкти). В системі дистанційної освіти вона може проводитися в реальному часі, фронтально та індивідуально.

2. Консультації: групові (не більше 5-7 чоловік) або індивідуальні. Вони можуть проводитися в реальному (чат, телефон, факс, SCIP, IGO, IFC) та відкладеному (електронна пошта, форум) часі, однак час відповіді на задані учнями питання не повинно перевищувати доби [1].

3. Семінари. Даний курс передбачає проводити семінари у вигляді чату, що дозволить учням точно, конкретно, коротко відповідати на питання. У свою чергу, цей варіант має й свої обмеження: тривалість семінару – 1 година, кількість учасників – 5 осіб. Заздалегідь складається список учасників, можна також визначити й порядок виступу, а також послідовність питань (бажано за однією темою).

4. Практичні роботи по цілям і завданням аналогічні лабораторним заняттям. Вони проводяться після вивчення кожної теми і носять узагальнювальний характер.

5. Проекти (групові, індивідуальні, дослідні, творчі, інформаційні).

6. Домашні завдання (завдання, прості домашні досліди).

7. Контроль (тестування).

8. Ігри[3].

Таким чином, інтеграція і за змістом, і за формою дистанційного і традиційного навчання в сучасній школі дозволяє перейти на новий рівень якісної освіти, що відповідає основним завданням ХХІ століття.

Далі розглянемо європейську програму з інтеграції eTwinning. Співтовариство практиків було створено в рамках європейської програми eTwinning, яка була запущена в 2005 році [2]. Ця програма, орієнтована на впровадження її у загальноосвітні навчальні заклади. Вона надає віртуальний простір і організаційну підтримку, аби допомогти вчителям знайти партнерів в європейських країнах для спільної роботи, обміну взаємними інтересами, розвиває навички взаєморозуміння між молодими людьми. Проект eTwinning створюється як мінімум двома партнерами – школами з різних країн Європи. Інші вчителі і школи можуть приєднатися до проекту, кількість партнерів не обмежена. Соціокультурна перспектива приписує додаткову перевагу технологій, яка може розширити співтовариство за межі фізичної аудиторії.

За рахунок регулярного використання цифрових інструментів шляхом взаємодії людей зі схожими інтересами створюється спільнота практиків. Таким чином, інтеграція навчальної програми вимагає цілеспрямованої взаємодії з мовними, культурними і дисциплінарними відмінностями [2].

Інтеграція навчальної програми в широке співтовариство фахівців-практиків може посилити його розвиток. Вчителі все ще знаходяться на різних етапах освоєння технологій, їх ставлення до технологій взаємопов'язане з їх педагогічним використанням. Таким чином, участь в співтоваристві практиків впливає на їхнє ставлення до інновацій та сприяє їх професійному розвитку.

Відповідно, роль технологій є інструментом, ресурсом і каталізатором соціально сконструйованих знань і розумінь. Таким чином, технології дозволяють ввести в навчальну програму змістовну навчальну діяльність[1].

Міжкультурна компетенція, за визначенням Байрама, включає в себе поєднання знань, навичок і відносин [2]. Ці чинники сприяють інтеграції навчальної програми через дистанційну співпрацю. Є кілька досліджень, які демонструють вплив eTwinning на учнів, вчителів та школи. Що стосується інтеграції навчальної програми, то автори заключного звіту заявляють, що інтеграція проектної діяльності в навчальний план є нормою, навіть коли проектна робота сама по собі не інтегрована під час уроку.

У дослідженні, проведеному в Польщі, більшість з 620 вчителів-учасників програми eTwinning підтверджують, що вміють інтегрувати технології в навчальну програму в обсязі, необхідному для участі в міжнародних проектах [2].

Таким чином, далі необхідні як теоретичні, так і етнографічні дослідження, щоб пояснити проблему інтеграції навчальної програми практики eTwinning в різних освітніх системах.

Зміст проектів, схвалених для отримання « знака якості», ділиться на 7 основних категорій:

- Повсякденна та шкільна освітня культура – найпопулярніша тема, яка присутня в кожному проекті;
- Історія, традиції та культура місцевого регіону;
- Екологічні проблеми - пов'язані з переробкою, забрудненням і захистом навколишнього середовища;
- Знання конкретних предметів, таких як математика, природничих наук та економіки;
- Образотворче мистецтво та музика;
- Багатомовне й багатокультурне співробітництво;
- Технології – безпека в Інтернеті або вивчення цифрових технологій;
- Міжкультурні питання – крім простих фактів і порівнянь, більше орієнтовані на міжкультурні відображення;
- Боротьба зі стереотипами, ксенофобією та нетерпимістю;
- ЗМІ - роль ЗМІ і цифрових медіа в суспільстві.

Наступна категорія пов'язана з проблемами навколишнього середовища, характерними особливостями природи в певному регіоні та охорона природного середовища. Робота над такими проектами підвищує відповідальність за

природу. Учні усвідомлюють глобальні та локальні аспекти навколишнього середовища.

Якщо школи розташовані в порівняно близьких місцях, то проекти стають більш успішні. Річка, берег моря або гори по сусідству з обома школами-партнерами створюють міцну площадку для співпраці. Важливість захисту навколишнього середовища краще розуміється, коли обидва партнери страждають від міського смогу або борються з автомагістраллю, запланованої через природний заповідник поблизу[2].

Науковцями зазначено такі види інтегрованих уроків:

Координовані (знання одного предмета ґрунтуються на знанні іншого предмета) – на таких уроках відбувається фрагментарне звернення до загальної проблематики в різних областях знань. Вони не формують цілісного світогляду.

Комбіновані – подібні уроки будуються на основі одного організуючого предмета, відбувається злиття кількох предметів в один, що дає можливість досліджувати одну і ту ж проблему з різних позицій.

Амальгованих (проектні) – уроки, на яких продумується розгляд проблеми під різними кутами зору, з використанням інформації з різних галузей знань. Вони повинні будуватися на основі вивчення життєвого досвіду або поширених соціальних проблем (проект розвитку, конструювання ігрового майданчика, проблема «нерозуміння» і «відчуження» серед молоді) [2].

Зазначимо форми уроків, які використовуються у сучасній психолого-педагогічній літературі:

- урок-подорож;
- урок-дослідження;
- урок-екскурсія;
- мультимедіа-урок;

проблемний урок [1].

Наприклад, тип уроку: урок повторення. Форми:

- повторювальний-узагальнюючий урок;
- гра (КВН, Щасливий випадок, Поле чудес, конкурс, вікторина);
- театралізований урок (урок-суд);
- заключна екскурсія;
- урок-аналіз контрольних робіт;
- урок-бесіда.

Такі уроки проводяться при вивченні великих тем програми або в кінці навчальної чверті, року. До них можна віднести підсумкові уроки.

Переваги інтеграції для вчителя:

- більш ефективно використання навчального часу;
- збільшення часу на відпрацювання практичних умінь і навичок;
- використання сучасних форм навчання;
- підвищення професійної майстерності вчителя;
- новий рівень мислення – глобальний, інтегрований, а не замкнений в своїй вузькій спеціалізації;
- виключає дублювання навчального матеріалу;
- посилення міжпредметних зв'язків.

У формі інтеграції доцільно проводити узагальнюючі уроки, на яких будуть розкриті проблеми, найбільш важливі для двох або декількох предметів. Але інтегрованим уроком може бути будь-який урок зі своєю структурою, якщо для його проведення залучаються знання, вміння і результати аналізу досліджуваного матеріалу методами інших наук, інших навчальних предметів.

Наприклад, урок англійської мови з використанням елементів уроків музики, малювання, трудового навчання:

- вивчити творчість Шопена чи Баха та заспівати один з творів на англійській мові;
- дати дітям завдання прочитати текст “Країна мрії”, а потім вони повинні намалювати - як вони уявляють свою країну мрії;
- діти вибирають казку, яку вони хочуть показати (“Снігова королева”), розподіляють між собою ролі, вивчають слова на англійській та створюють собі костюми власноруч.

Висновки. Підводячи підсумки, можна сказати, що участь в проектах eTwinning стає важливим фактором, що об'єднує навчальний план, створює більш широке співтовариство фахівців-практиків за рахунок теле-співробітництва.

Інтегровані уроки розвивають потенціал самих учнів, спонукають до активного пізнання навколишньої дійсності, до осмислення та знаходженню причинно-наслідкових зв'язків, до розвитку логіки, мислення, комунікативних здібностей. Більшою мірою вони сприяють розвитку мови, формуванню вміння порівнювати, узагальнювати та робити висновки.

ІТ збагачують середу навчання й збагачують досвід. Програма eTwinning отримала такий широкий відгук серед викладачів, вчителів. Більш того, європейські педагоги створили спільноту практиків. Багатогранний аналіз процесів і результатів програми вказує на інтегративні тенденції, які мають місце в освіті. Зосередження уваги на соціальній взаємодії сприяє правильному впровадженню процесів інтеграції навчальної програми учасниками проектів.

Спільнота практиків готує молодих людей до життя в багатомовному, багатокультурному світі, в якому люди об'єднуються в мережі відповідно до своїх інтересів та уподобань.

Література

1. Mishra, P., Koehler, M.J. Technological Pedagogical Content Knowledge: A new framework for teacher knowledge. *Teach. Coll. Rec.*, 2006. №6, P.117–154.

2. Knezek, G., Christensen, R. The importance of information technology attitudes and competencies in primary and secondary education. In *International Handbook of Information Technology in Primary and Secondary Education*; Voogt, J., Knezek, G., Eds.; Springer: New York, NY, USA, 2008. P. 321–331.

3. Безух К.Є., Киселева Н.В. Інтеграція дистанційного та традиційного навчання в сучасній школі. *ГОУВПО «Ярославський державний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського»*, м. Ярославль. *МОУ гімназія*, 2019. №3. С.34–35.

ОНЛАЙН ТА ОФЛАЙН СПІЛКУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

О.П.Ноздрова,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки

Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Валерія Карпенко,

здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

Анотація. У статті зазначено, що ефективна професійна діяльність вчителя ґрунтується на вмільному педагогічному спілкуванні. Вона є умовою оптимізації навчання й розвитку особистості, соціалізації дитини, сприяє особистісному зростанню. Акцентовано увагу на проблемах онлайн – спілкування у зв'язку з сучасними проблемами світової пандемії.

Ключові слова: стилі педагогічного спілкування, онлайн та офлайн спілкування, психологічна установка.